

**ԳԵՐԱՇՆՈՐՀ Տ. ԱՐՇԱԿ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆԻ ՔԱՐՈԶԸ՝
ԽՈՍՎԱԾ ՍՈՒՐԲ ՀԱՐՈՒԹՅԱՆ ՃՐԱԳԱԼՈՒՅՅԻ ՊԱՏԱՐԱԳԻՆ**

(Ս. Գայանե, 3 ապրիլի, 2021 թ.)

«Քրիստոս յարեալ ի մեռելոց»
(Ա. Կորնթ. ԺԵ. 20):

«Եթէ Քրիստոս չիցէ յարուցեալ,
ընդունայն է քարոզութիւնն մեր,
ընդունայն են եւ հաւատքն ձեր»
(Ա. Կորնթ. ԺԵ. 14):

Սիրելի՜ քույրեր եւ եղբայրներ,

Անցյալի չապիացած վերքերի եւ ապագայի հանդեպ տագնապների մեջ մխիթարություն փնտրող մեր սրտերը վերստին բացել ենք հարություն առած մեր Փրկչի առջեւ եւ մեր հայացքներն ուղղել ենք այն Միակին, որ ի զորու է փրկելու մեզ չարաղետ փորձություններից ու արհավիրքներից եւ անգին կորուստների հանդիման՝ ապրելու նոր հույս ու նոր կամք ներշնչելու մեզ:

Մթագնած երկնքում բոցավառվող արեւի պես է ճառագայթում «Քրիստոս յարեալ ի մեռելոց» ավետիսը՝ բարի լուրը, որ դարեր շարունակ վերափոխում է մարդկության կյանքը:

Քրիստոսի անձնուրաց հետեւորդ, հեթանոսաց շնահանջող առաքյալ Պողոսը, առանց երկիմաստության, բովանդակագուրկ է համարում քրիստոնեական հավատքը, եթե չկա հարության հրաշքի ճանաչումը: «Եթե Քրիստոս հարություն չի առել,— ասում է նա,— ապա ընդունայն է մեր քարոզությունը, ընդունայն է նաեւ ձեր հավատքը» (Ա. Կորնթ. ԺԵ. 14):

Քրիստոսի հարությունը վեմն է մեր հավատքի: Առանց հարության հրաշքի չէր կարող իմաստ ստանալ Քրիստոսի զոհաբերությունը՝ նրա չարչարանքները, նրա խաչելությունը եւ նրա մահը:

Շատերի համար Քրիստոսի հարությունն այսօր եւս շարունակում է մնալ առասպելական մի դյուցազներգություն, ոմանք հակված են այն վերագրելու առաքյալների բորբոքված երեւակայությանը, իսկ ոմանք, ավելի հեռուն գնալով, Քրիստոսի հարությունը համարում են մարդկության պատմության մեջ երբեւէ արձանագրված մեծագույն խաբեությունը: Չարամտության, կասկածանքի ու հոռետեսության շարունակական այս հորձանքների առջեւ, սակայն, երբեք ու երբեք չի նվազել հարության հրաշքի լույսը, չի նվազել, այլ պատմության մեջ անկասելի իր հաղթարշավով գրավել ու գերել է նորանոր սրտեր ու հոգիներ: Հավատավոր քրիստոնյաները, առաքյալների նույն համոզվածությամբ, այսօր եւս շարունակում են վկայել. «Այս Հիսուսին է, որ Աստված հարություն տվեց, որին մենք ամենքս վկա ենք» (Գործք. Բ. 32):

Այո՛, քրիստոնյաներն աներկբա հավատում են, որ Քրիստոս հարություն է առել: Հավատում են, որ Քրիստոսի հարությունը ոչ միայն միստիկական, այլեւ պատմական իրողություն է: Հավատում են, որ Քրիստոս, հարություն առնելով, մարդկանց հարություն առնելու շնորհը պարգեւեց. «Ես եմ հարությունը եւ կյանքը,— ասում է Նա,— եթե մեկը հավատա ինձ, անգամ եթե մեռնի, պիտի ապրի» (Հովհ. ԺԱ. 25):

Պողոս առաքյալը, հետեւելով Քրիստոսին, երկրորդում է. «Եթե մենք միացած ենք Քրիստոսի հետ մահվամբ, ապա միացած պիտի լինենք նաեւ հարության» (Հռոմ. Զ. 5):

Սուրբ հարության մասին խոսելիս, պաշտպանվելով ամբաստանություններից, նույն Պողոս առաքյալը պետական ատյանի առջեւ վկայում է. «Հույս ունեմ առ Աստված,— ասում է Նա,— որ հարություն է լինելու արդարների եւ մեղավորների: Դրա համար ինքս էլ ճիգ եմ անում, որ Աստծու եւ մարդկանց առաջ միշտ մաքուր խղճմտանք ունենամ» (Գործք. ԻԴ. 15–16):

Հարության նկատմամբ հավատքը, այո՛, փոխում է մեր կյանքը: Աննպատակ որոնումները գտնում են վախճան, եւ հարության հավատքով կյանքը դառնում է ճիգ, դառնում է ջանք ու ծառայություն՝ հանուն մաքուր խղճմտանքով հավիտենական կյանքի ժառանգման: Ինչ է կյանքն առանց հարության: «Խարխուլ մակույկով անիմաստ նավագնացություն փոթորկահույզ ծովում»,— կասեր բանաստեղծը: Հարության հավատքով է իմաստ ստանում կյանքը, ծառայությունը դառնում է առաքելություն եւ ոչ թե պարտականություն, հայրենասիրությունը դառնում

է արժանապատվություն եւ ոչ թե բեռ: Առանց հարուստի հավատքի՝ մարդասիրությունը վերածվում է հաշվենկատության, իսկ ազատությունը՝ սանձարձակության ու ամենաթողության:

Երբ գիտենք կյանքի նպատակը, բացահայտում ենք նաեւ դրան հասնելու ուղին: Չկա դեպի երկինք տանող երկրային ճանապարհ: Եւ սա հրդեհված երեւակայությամբ երկնված զուտ բանաստեղծական պատկեր չէ: Սա իրականություն է: Երկիրը պատվանդան է երկինք մեկնելու, եւ հարուստի հավատքը շարժիչն է դեպի երկինք սլացքի:

Հավատում ենք մենք այս իրականությանը: Հավատում ենք արդյոք, որ երկրի նպատակը երկինքն է, հավատում ենք, որ մահվամբ չի ավարտվում մեր կյանքը, եւ վերջապես հավատում ենք, որ այսօրվա մեր գործերն արձագանք են ստանալու հավերժության մեջ: Պողոս առաքյալը դրան խորապես հավատում էր, ահա թե ինչու ասում է. «Ո՛ր է, մահ, քո հաղթությունը, ո՛ր է, գերեզման, քո խաչթոցը» (Ա. Կորնթ. ԺԵ. 55):

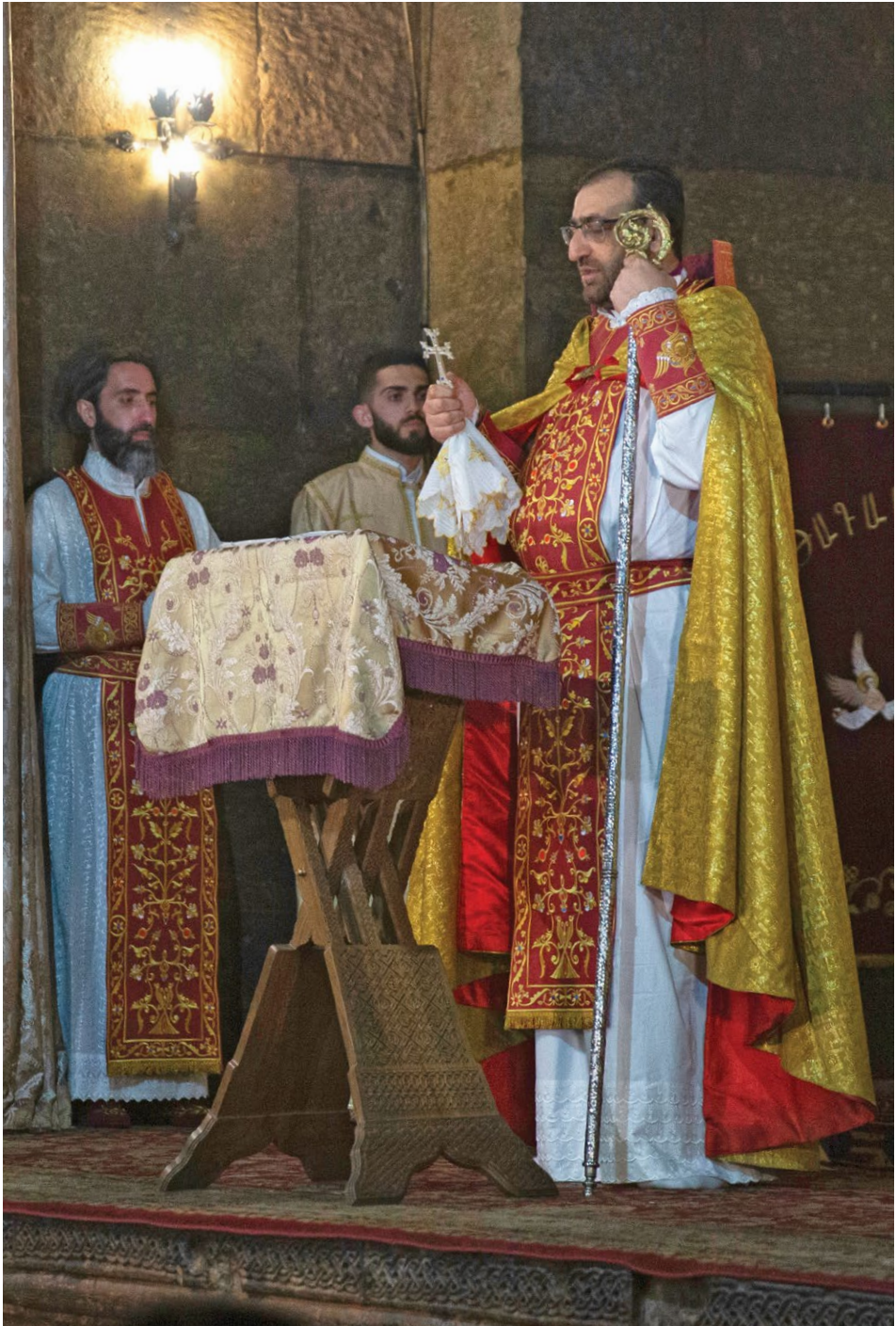
Այսօր հազարավոր նվիրական զոհերի գերեզմանների առջեւ, անվերականգնելի կորուստների ցավով համակված, ինչպե՞ս ձայնակից լինենք Պողոս առաքյալին եւ ասենք. «Ո՛ր է, մահ, քո հաղթությունը»:

Մեր երազանքները խորտակված են թվում, ապրածը՝ իմաստագրված, հազարավոր ընտանիքներ՝ սրտաբեկված, ապագան՝ անհուսուծությամբ մշուշված, եւ կարծեք, թե կյանքը վերածվել է անջատիկ մի պահեցողության: Ինչպե՞ս, ինչպե՞ս ճեղքել մշուշոտ խավարը: Դիշերը ցերեկ է դառնում, բայց մեր գիշերվա վախճանը, թվում է, չկա: Մոռացել է մեզ արդյոք Աստված, թողել բախտի քմահաճույթին, թե՞ ժամանակ չունենք մենք Աստծու համար:

Ունենք... Ապա ինչպե՞ս թշնամանքն ու ատելությունը, սիրո ու համերաշխության զգեստավորմամբ, խոր արմատներ բռնեցին մեր կյանքում: Ինչպե՞ս սուտն ու կեղծիքը ճշմարտությունից գերադասվեցին: Ինչպե՞ս հայհոյանքն ու վիրավորանքը դարձան քաջության, իսկ համեստությունն ու խոնարհությունը՝ տկարության խորհրդանշան: Ինչպե՞ս մեծախոսությունը շփոթվեց ճշմարտախոսության, մարդահաճությունը՝ մարդասիրության, հայրենազավությունը՝ հայրենասիրության հետ: Եւ վերջապես ինչպե՞ս կռապաշտը համարվեց աստվածապաշտ...

«Արդ,— ասում է Պողոս առաքյալը,— հեռացրե՛ք ձեզանից հին մարդուն եւ նոր մարդ դարձեք» (հմմտ. Եփ. Դ. 22—24): Փրկչի հարուստին հավատացող «նոր մարդուն» խորթ են նյութապաշտությունն ու

եսասիրությունը: Նա ժամանակը չափում է հավերժության կշիռքով, աղետն ու հիվանդությունը նրա համար փորձություն են, իսկ ձախորդությունը՝ փորձառություն՝ նոր հաջողության ձգտելու համար:

Արդ, լինենք հարուստի հանդեպ անշնչելի հավատքով զինված «նոր մարդ»՝ երկինք ուղղված վճիռ հայացքով, ապագայի հանդեպ վստահությանմբ եւ խավարի դեմ մաքառելու վճռականությամբ:

Սիրելի՛ քույրեր եւ եղբայրներ, այսօր մեր Տիրոջ հրաշափառ Սուրբ Հարության տոնախմբումով մեր Սուրբ Եկեղեցին հրավեր է ուղղում մասնակցելու Տիրոջ հարության ուրախությանը՝ ժամանակավորից մեկնելու դեպի հավիտենականը, հարության հավատքով միավորվելու, միանալու ու համերաշխ լինելու՝ ձերբազատվելու ամեն ատելությունից, թշնամանքից, անձնապաշտությունից: «Ամեն ինչից առաջ եւ ամեն ինչից վեր Աստված», — այս է հաղթանակած Աստծու նկատմամբ մեր հավատքը: Աստված, որ հարություն պարգեւեց Իր խաչված ու սպանված Որդուն, նույն Աստված հարություն պիտի պարգեւի նաեւ մեզ՝ Իր հավատարիմ ժողովրդին:

Հոգու խորքից վերստին փառաբանում ենք Քրիստոսի սուրբ եւ հրաշափառ հարությունը, աղոթում մահվանը հաղթած Տիրոջը, որ մխիթարության բյուր շնորհներով սփռված է բերի մեր ժողովրդի զավակներին, ամոքի վշտացյալների վերքերը, հուսալքվածներին՝ հույս, տկարներին՝ ամրություն, հիվանդներին առողջություն շնորհի եւ առատաբաշխ Իր օրհնության ներքո խաղաղություն ու բարօրություն պարգեւի համայն աշխարհին, մեր երկրին ու մեր ժողովրդին:

Տիրոջ շնորհը, սերը եւ ողորմությունը թող լինեն ամենքիս հետ այժմ եւ հավիտյանս հավիտենից. ամեն:

Քրիստոս յարեալ ի մեռելոց,
Օրհնեալ է Յարութիւնն Քրիստոսի:

